

DECIZIE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii - Iuliana Oprea, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Popa Grigore și Popa Ludmila,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Grigore și Popa Ludmila împotriva Primăriei satului Peresecina raionul Orhei și Oficiului Cadastral Teritorial Orhei cu privire la recunoașterea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea înregistrării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016

c o n s t a t ă

La data de 11 aprilie 2014 Popa Grigore și Popa Ludmila au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Peresecina raionul Orhei și Oficiului Cadastral Teritorial Orhei solicitând obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Orhei de a înregistra titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul 64532003134 în privința lotului de teren cu suprafața de 0,1879 m.p. eliberat de Primăria Peresecina la data de 22.01.2004.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor depusă la 22 august 2014 s-a solicitat recunoașterea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral 6453203134 cu suprafața de 0,1428 m.p. eliberat de Primăria Peresecina pe numele lui Popa Grigore conform deciziei Consiliului local nr. 8 din 27.02.1993, recunoașterea dreptului de proprietate asupra terenului cu numărul cadastral 6453203134 cu suprafața de 0,1879 m.p. situat în satul Peresecina raionul Orhei după Popa Grigore și Popa Ludmila și obligarea Oficiului Teritorial Cadastral Orhei de a înregistra titlul deținătorului de teren cu numărul de 6453203134 asupra lotului de teren cu suprafața de 0,1879 m.p. eliberat de Primăria Peresecina la data de 22.01.2004 pe numele lui Popa Grigore conform deciziei Consiliului local nr. 8 din 27.02.1993 cu radierea înregistrării titlului deținătorului de teren

cu numărul cadastral 6453203134 cu suprafața de 0,1428 m.p..

Prin hotărîrea Judecătoriei Orhei din 15 octombrie 2015 s-a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin hotărîrea suplimentară a Judecătoriei Orhei din 30 octombrie 2015 s-a respins ca neîntemeiată pretenția lui Popa Grigore și Popa Ludmila împotriva Primăriei satului Peresecina raionul Orhei și Oficiului Cadastral Teritorial Orhei cu privire la declararea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele lui Popa Grigore asupra terenului cu suprafața de 0,1428 ha cu numărul cadastral 64532003134 situat în satul Peresecina raionul Orhei.

La data de 10 noiembrie 2015 Popa Grigore și Popa Ludmila au depus cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanței solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Popa Grigore și Popa Ludmila împotriva hotărîrii Judecătoriei Orhei din 15.10.2015. S-a comunicat apelanților că necesită să prezinte dovada de plată a taxei de stat în privința pretențiilor cu caracter patrimonial din prețul de piață a terenului litigios, dar nu mai mare conform datelor organului Cadastral, iar taxa de stat pentru cererea de apel în privința pretențiilor cu caracter nepatrimonial în mărime de 75 de lei, fiind stabilit termen pînă la 27.01.2016 pentru lichidarea neajunsului menționat, în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă. S-a explicat părților că chestiunea privind primirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată fixată pentru data de 28.01.2016 ora 10.00 în incinta Curții de Apel Chișinău.

La data de 26 ianuarie 2016 Popa Grigore a depus în instanța de apel cerere în temeiul art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea de către Popa Grigore și Popa Ludmila a cererii de apel cu admiterea spre examinare a apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016 s-a respins din lipsă de temei demersul apelantului Popa Grigore cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs repetat cererii de apel depuse de Popa Grigore și Popa Ludmila împotriva hotărîrii Judecătoriei Orhei din 15.10.2015. S-a comunicat apelanților că necesită să prezinte dovada de plată a taxei de stat în privința pretențiilor cu caracter patrimonial din prețul de piață a terenului litigios, dar nu mai mare conform datelor organului Cadastral, iar taxa de stat pentru cererea de apel în privința pretențiilor cu caracter nepatrimonial în mărime de 75 de lei, fiind stabilit termen pînă la 02.03.2016 pentru lichidarea neajunsului menționat, în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă. S-a explicat părților că chestiunea privind primirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată fixată pentru data de 03.03.2016 ora 10.00 în incinta Curții de Apel Chișinău.

La data de 02 martie 2016 Popa Grigore și Popa Ludmila au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie dispusă scutirea apelanților Popa Grigore și Popa Ludmila prin aplicarea prevederilor art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă și admiterea spre examinare a apelului declarat.

În motivarea recursului au invocat că, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren reprezintă un act administrativ, iar pîrîtul este o autoritate publică și prin urmare

exercitarea căilor de atac de către participanții la proces împotriva hotărîrilor pronunțate în această ordine procesuală nu se impune cu taxă de stat.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Popa Grigore și Popa Ludmila urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Colegiul consideră recursul declarat în termen coraportînd data pronunțării încheierii judecătorești – 18 februarie 2016 (f.d. 169) cu data depunerii cererii de recurs – 02 martie 2016 (f.d. 175).

Materialele cauzei atestă că, la data de 11 aprilie 2014 Popa Grigore și Popa Ludmila au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Persecina raionul Orhei și Oficiului Cadastral Teritorial Orhei solicitînd obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Orhei de a înregistra titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul 64532003134 în privința lotului de teren cu suprafața de 0,1879 m.p. eliberat de Primăria Persecina la data de 22.01.2004.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor depusă la 22 august 2014 s-a solicitat recunoașterea nulității titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral 6453203134 cu suprafața de 0,1428 m.p. eliberat de Primăria Persecina pe numele lui Popa Grigore conform deciziei Consiliului local nr. 8 din 27.02.1993, recunoașterea dreptului de proprietate asupra terenului cu numărul cadastral 6453203134 cu suprafața de 0,1879 m.p. situat în satul Persecina raionul Orhei după Popa Grigore și Popa Ludmila și obligarea Oficiului Teritorial Cadastral Orhei de a înregistra titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul de 6453203134 asupra lotului de teren cu suprafața de 0,1879 m.p. eliberat de Primăria Persecina la data de 22.01.2004 pe numele lui Popa Grigore conform deciziei Consiliului local nr. 8 din 27.02.1993 cu radierea înregistrării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral 6453203134 cu suprafața de 0,1428 m.p. (f.d. 43).

Prin hotărîrea Judecătoriei Orhei din 15 octombrie 2015 s-a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată (f.d. 130).

Prin hotărîrea suplimentară a Judecătoriei Orhei din 30 octombrie 2015 s-a respins ca neîntemeiată pretenția lui Popa Grigore și Popa Ludmila împotriva Primăriei satului Persecina raionul Orhei și Oficiului Cadastral Teritorial Orhei cu privire la declararea nulității titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele lui Popa Grigore asupra terenului cu suprafața de 0,1428 ha cu numărul cadastral 64532003134 situat în satul Persecina raionul Orhei (f.d. 135).

La data de 10 noiembrie 2015 Popa Grigore și Popa Ludmila au depus cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanțe solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 141).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Popa Grigore și Popa Ludmila împotriva hotărîrii Judecătoriei Orhei din 15.10.2015. S-a comunicat apelanților că necesită să prezinte dovada de plată a taxei de stat în privința pretențiilor cu caracter patrimonial din prețul de piață a terenului litigios, dar nu

mai mare conform datelor organului Cadastral, iar taxa de stat pentru cererea de apel în privința pretențiilor cu caracter nepatrimonial în mărime de 75 de lei, fiind stabilit termen pînă la 27.01.2016 pentru lichidarea neajunsului menționat, în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă. S-a explicat părților că chestiunea privind primirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată fixată pentru data de 28.01.2016 ora 10.00 în incinta Curții de Apel Chișinău (f.d. 146).

La data de 26 ianuarie 2016 Popa Grigore a depus în instanța de apel cerere în temeiul art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea de către Popa Grigore și Popa Ludmila a cererii de apel cu admiterea spre examinare a apelului (f.d. 156).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016 s-a respins din lipsă de temei demersul apelantului Popa Grigore cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs repetat cererii de apel depuse de Popa Grigore și Popa Ludmila împotriva hotărîrii Judecătorei Orhei din 15.10.2015. S-a comunicat apelanților că necesită să prezinte dovada de plată a taxei de stat în privința pretențiilor cu caracter patrimonial din prețul de piață a terenului litigios, dar nu mai mare conform datelor organului Cadastral, iar taxa de stat pentru cererea de apel în privința pretențiilor cu caracter nepatrimonial în mărime de 75 de lei, fiind stabilit termen pînă la 02.03.2016 pentru lichidarea neajunsului menționat, în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă. S-a explicat părților că chestiunea privind primirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată fixată pentru data de 03.03.2016 ora 10.00 în incinta Curții de Apel Chișinău (f.d. 168).

Verificînd legalitatea încheierii instanței de apel prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că, actul de dispoziție judecătorească a fost emis în concordanță cu prevederile legale pertinente cauzei.

Conform art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Potrivit art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. a) și lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03.12.1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil taxa de stat se calculează în mărime de 3 % din valoarea acțiunii sau din suma încasată. Pentru cererile de apel împotriva hotărîrilor instanțelor judecătorești în cazul litigiilor cu caracter patrimonial taxa de stat se calculează în mărime de 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului

la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat ca dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atît timp cît statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției din cauza *Kreuz c. Polonia*, faptul că dreptul de acces la o instanță de judecată nu are un caracter absolut, fiind normal și dezirabil ca acesta să fie supus anumitor limitări, intrinseci forței de reglementare legislativă specifice oricărui stat de drept. Astfel, pot exista limitări de natură procedurală, precum imperativul parcurgerii unei proceduri prealabile și chiar limitări de natură financiară, precum impunerea unor taxe judiciare. Importantă rămâne însă rezonabilitatea acestor limitări, ele trecând limitele convenționale atunci când restricționează accesul la justiție în asemenea mod încât aduc atingere însăși esenței dreptului consacrat în beneficiul tuturor justițiabililor. În acest sens, este respinsă teza ce echivalează dreptul de acces la justiție cu gratuitatea actului de justiție.

Colegiul relevă că, Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000 definește noțiunile de litigiu de contencios administrativ și act administrativ, iar în vederea stabilirii compatibilității acestor elemente cu litigiul dedus judecării urmează a fi coraportate la natura și obiectul pretențiilor înaintate de reclamanți.

Astfel, cerințele înaintate de reclamanți poartă un caracter mixt, respectiv, recunoașterea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și recunoașterea dreptului de proprietate poartă un caracter patrimonial, iar cerința obligării înregistrării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren caracterul nepatrimonial care potrivit Legii taxei de stat se calculează separat, în modul legal prescris. Totodată, în corespundere cu prevederile art. 90 și art. 91 din Codul funciar, litigiile dintre deținătorii de terenuri și autoritățile administrației publice locale se soluționează de organele ierarhic superioare, a căror decizie poate fi atacată în instanța judecătorească de drept comun sau economică competentă, iar litigiile în care părțile sau una din părți sînt deținători de terenuri cu titlu de proprietate se examinează de către instanța judecătorească de drept comun sau economică competentă.

Prin urmare, ținînd cont de faptul că, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren disputat în speță potrivit Codului funciar se examinează de instanțele de drept comun și avînd în vedere că, actul administrativ în baza căruia Primăria satului Peresecina raionul Orhei a eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu a fost contestat de Popa Grigore și Popa Ludmila, Colegiul ajunge la concluzia că, ordinea și procedura de examinare a pricinii conține elementele inerente a acțiunii civile, iar actele de procedură

exercitate de participanții la proces se impun cu taxă de stat, pe cale de consecință fiind inaplicabilă dispoziția art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, litigiul în cauză nu este de contencios administrativ, iar achitarea taxei de stat pentru declararea apelului este obligatorie, Colegiul ajunge la concluzia că încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016 este legală și întemeiată, iar recursul declarat de Popa Grigore și Popa Ludmila împotriva acesteia pasibil respingerii.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de Popa Grigore și Popa Ludmila

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Grigore și Popa Ludmila împotriva Primăriei satului Persecina raionul Orhei și Oficiului Cadastral Teritorial Orhei cu privire la recunoașterea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea înregistrării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari